

12. MENTALNE
BOLESTI
I
BOLESTI JETRE

12.1. MENTALNE BOLESTI I POREMEĆAJI

12.1.1. MENTALNE BOLESTI I POREMEĆAJI EVIDENTIRANI U RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

Od mentalnih bolesti i poremećaja, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, prema podacima CEZIH-a, u IŽ registrirano je 42.882 oboljelih (lani 42.539), većina kod žena (62,3%).

U odnosu na 2021. godinu, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti registrirano je za 0,8% više mentalnih bolesti i poremećaja.

Većinu bolesti iz ove skupine čine neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatotropni poremećaji (42,4%), slijede afektivni poremećaji (21,0%), bihevjoralni sindromi (10,7%), shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (7,1%), organski i simptomatski duševni poremećaji (7,0%), koji uključuju demencije (4,2%).

Kod muškog spola najčešće su neuroze (36,1%) i afektivni poremećaji (16,0%), slijede poremećaji uzrokovani psihoaktivnim tvarima (11,2%) koji uključuju alkohol (4,7%) i opijate (5,0%), bihevjoralni sindromi (10,0%) te shizofrenija (9,3%). Kod ženskog spola također su vodeće neuroze (46,1%) i afektivni poremećaji (24,1%), a na trećem mjestu su bihevjoralni sindromi (11,2%), slijede organski i simptomatski duševni poremećaji (7,4%), koji uključuju demencije (4,7%) te shizofrenija (5,9%).

Tablica 1 - Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja registrirani u primarnoj zaštiti (ugovorne ordinacije) u Istarskoj županiji 2022.g. po spolu

	Ukupno		Muški spol		Ženski spol	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	42.882	100,0	16.147	100,0	26.713	100,0
Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)	2.981	7,0	1.001	6,2	1.980	7,4
- F00-F03 Demencija	1.809	4,2	557	3,4	1.252	4,7
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)	2.199	5,1	1.808	11,2	391	1,5
- F10 – alkohol	918	2,1	761	4,7	157	0,6
- F11 - opijati	979	2,3	809	5,0	170	0,6
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)	3.058	7,1	1.495	9,3	1.563	5,9
Afektivni poremećaji (F30-F39)	9.018	21,0	2.585	16,0	6.433	24,1
Neuroze i afektivni p. povezani sa stresom i somatoformni p. (F40-F48)	18.167	42,4	5.828	36,1	12.318	46,1
Bihevjoralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)	4.601	10,7	1.608	10,0	2.992	11,2
Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	2.858	6,7	1.822	11,3	1.036	3,9

Napomena: Zbroj osoba kod kojih su zabilježene pojedinačne dijagnoze iz navedenih bolesti i stanja
Izvor: CEZIH

Od mentalnih bolesti i poremećaja, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, najčešće oboljevaju odrasle (47,8%) i starije osobe (46,8%).

Tablica 2 - Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja registrirani u primarnoj zaštiti (ugovorne ordinacije) u Istarskoj županiji 2022.g. po dobi

	UKUPNO		0-6 g.		7-19 g.		20-64 g.		65 i više g.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	36.732	100,0	797	100,0	1.175	100,0	17.569	100,0	17.191	100,0
Demencija (F00-F03)	1.587	4,3	-	-	1	0,1	57	0,3	1.529	8,9
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola (F10)	807	2,2	-	-	2	0,2	616	3,5	189	1,1
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem ostalih psihoaktivnih tvari (F11-F19)	995	2,7	-	-	10	0,9	954	5,4	31	0,2
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)	2.337	6,4	-	-	41	3,5	1.618	9,2	678	3,9
Neuroze i afektivni p. povezani sa stresom i somatoformni p. (F40-F48)	16.179	44,0	6	0,8	242	20,6	8.489	48,3	7.442	43,3
Duševna zaostalost (F70-F79)	219	0,6	1	0,1	13	1,1	165	0,9	40	0,2
Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	14.608	39,8	790	99,1	866	73,7	5.670	32,3	7.282	42,4

Napomena: Broj osoba kod kojih je zabilježena barem jedna dijagnoza iz navedenih podskupina bolesti i stanja
Izvor: CEZIH

Budući da se način prikupljanja i obrade podataka razlikuje od dosadašnjeg načina prikupljanja i obrade podataka iz PZZ-a, podaci od 2020.g. nisu u potpunosti usporedivi s onima objavljenima ranijih godina.

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti u IŽ registrirano je 10.969 oboljelih (lani 11.914), što čini 3,9% u ukupno evidentiranim pregledima u svim ordinacijama SKZZ. Većinu bolesti čine neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatotropni poremećaji (33,5%), zatim shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (19,6%), a slijede demencije (6,7%) te duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (6,5%). U dobnoj skupini 20-64 godine je u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti 66,2% registriranih pacijenata. Broj registriranih u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti čini 25,6% registriranih u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

U odnosu na 2021. godinu, u svim ordinacijama u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti registrirano je za 7,9% manje mentalnih bolesti i poremećaja.

Tablica 3 - Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja registrirani u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti (sve ordinacije) u Istarskoj županiji 2022.g. po dobi

	Ukupno		0-6 g.		7-19 g.		20-64 g.		65 i više g.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	10.969	100,0	215	100,0	529	100,0	7.262	100,0	2.963	100,0
Demencija F00-F03	737	6,7	-	-	-	-	84	1,2	653	22,0
D.p. i p.p uzrokovani alkoholom F10	708	6,5	1	0,5	19	3,6	566	7,8	122	4,1
D.p. i p.p uzrokovani psihoaktivnim tvarima F11-F19	202	1,8	-	-	9	1,7	189	2,6	4	0,1
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji F20-F29	2.147	19,6	-	-	14	2,6	1.721	23,7	412	13,9
Neuroze i afektivni p. povezani sa stresom i somatoformni p. F40-F48	3.676	33,5	-	-	179	33,8	2.831	39,0	666	22,5
Duševna zaostalost F70-F79	99	0,9	-	-	13	2,5	80	1,1	6	0,2
Ostali d.p. i p.p.	3.400	31,0	214	99,5	295	55,8	1.791	24,7	1.100	37,1

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti evidentirano je 5.341 pregleda kod muškaraca (48,7% u ukupnom), a kod žena 5.628 (51,3%).

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti, najčešće evidentirane su kod oba spola neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatotropni poremećaji: kod muškaraca 30,2% pregleda, a kod žena 36,6% pregleda.

Na drugom mjestu kod oba spola su shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji: kod muškaraca 21,7% i kod žena 17,5%. Na trećem mjestu kod muškaraca su poremećaji uzrokovani alkoholom (10,7%), a kod žena demencije (7,8%).

Tablica 4 - Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja registrirani u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti u Istarskoj županiji 2022. godine po spolu

	Ukupno	Muški		Ženski	
		Broj	%	Broj	%
UKUPNO	10.969	5.341	100,0	5.628	100,0
Demencija F00-F03	737	300	5,6	437	7,8
D.p. i p.p uzrokovani alkoholom F10	708	572	10,7	136	2,4
D.p. i p.p uzrokovani psihoaktivnim tvarima F11-F19	202	158	3,0	44	0,8
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji F20-F29	2.147	1.160	21,7	987	17,5
Neuroze i afektivni p. povezani sa stresom i somatofornni p. F40-F48	3.676	1.614	30,2	2.062	36,6
Duševna zaostalost F70-F79	99	56	1,0	43	0,8
Ostali d.p. i p.p.	3.400	1.481	27,7	1.919	34,1

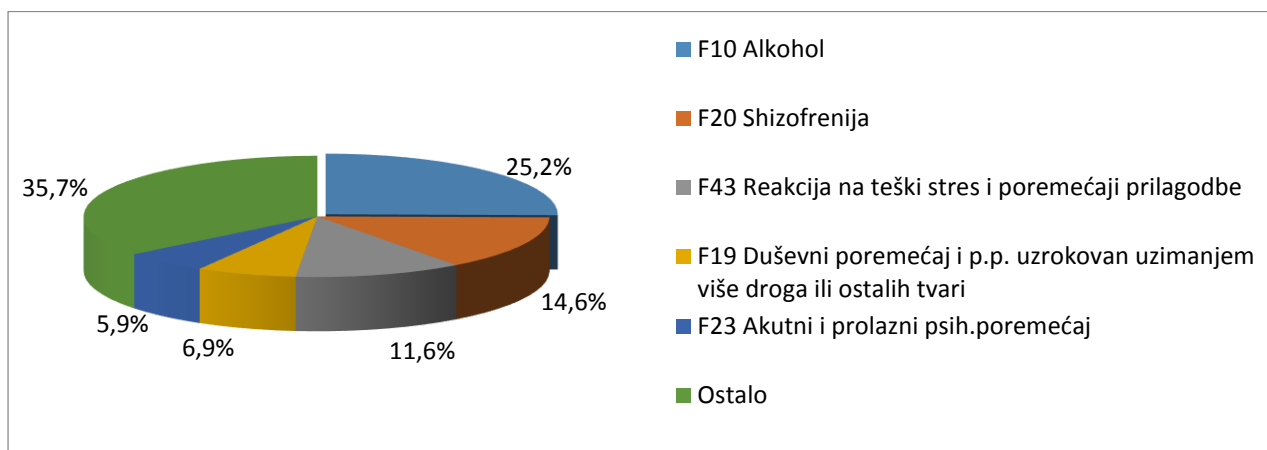
U zdravstvenim ustanovama u IŽ zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja hospitalizirano je 943 osoba, 507 (53,8%) muškarca i 436 žena (46,2%).

Tablica 5 - Broj hospitalizacija zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) po spolu u Istarskoj županiji* u 2022.godini

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	943	100,0	507	100,0	436	100,0
<i>Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)</i>	182	19,3	64	12,6	118	27,1
- F00*=G30 Alzheimerova bolest	1	0,1	-	0,0	1	0,2
- F01 vaskularna demencija	26	2,8	13	2,6	13	3,0
- F03 Nespecificirana demencija	56	5,9	15	3,0	41	9,4
- F06 Ostali d.p. izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću	63	6,7	24	4,7	39	8,9
<i>Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)</i>	242	25,7	187	36,9	55	12,6
- F10 – alkohol	169	17,9	128	25,2	41	9,4
- F11 - opijati	21	2,2	16	3,2	5	1,1
- F19 - više droga ili uzimanje ostalih tvari	42	4,5	35	6,9	7	1,6
<i>Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)</i>	238	25,2	140	27,6	98	22,5
- F20 Shizofrenija	110	11,7	74	14,6	36	8,3
- F23 Akutni i prolazni psihotični p.	55	5,8	30	5,9	25	5,7
- F25 Shizoafektivni p.	18	1,9	8	1,6	10	2,3
<i>Afektivni poremećaji (F30-F39)</i>	156	16,5	50	9,9	106	24,3
- F31 Bipolarni afektivni p.	58	6,2	27	5,3	31	7,1
- F32 Depresivne epizode	63	6,7	18	3,6	45	10,3
- F33 Povratni depresivni p.	27	2,9	4	0,8	23	5,3
<i>Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)</i>	116	12,3	60	11,8	56	12,8
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	108	11,5	59	11,6	49	11,2
<i>Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)</i>	-	0,0	-	0,0	-	0,0
<i>Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)</i>	6	0,6	4	0,8	2	0,5
<i>Duševna zaostalost (F70-F79)</i>	2	0,2	2	0,4	-	0,0
<i>Poremećaji u ponašanju i osjećajima u djetinjstvu i adoles. (F90-F98)</i>	1	0,1	-	0,0	1	0,2
<i>Neodređeni mentalni poremećaji F99</i>	-	0,0	-	0,0	-	0,0

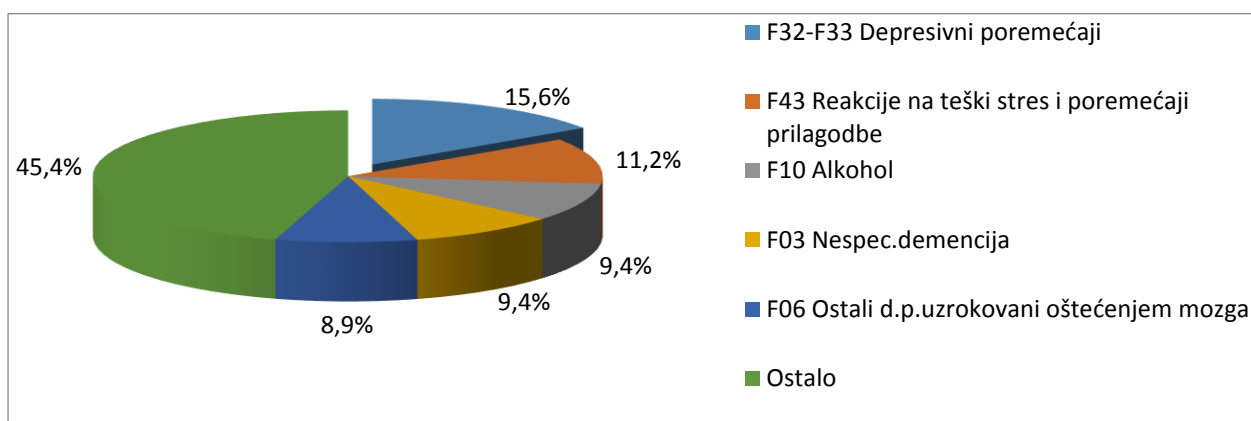
*OB Pula i stacionari

Vodeće dijagnoze u skupini duševnih poremećaja kod hospitaliziranih muškaraca su: alkohol (25,2%), shizofrenija (14,6%), reakcija na teški stres i poremećaj prilagodbe (11,6%), više droga ili ostalih tvari (6,9%) te akutni i prolazni psihotični poremećaj (5,9%). Navedenih pet vodećih dijagnoza uzrok su dvije trećine (64,3%) hospitalizacija u IŽ kod muškaraca zbog duševnih poremećaja.

Slika 1 - Vodeće dijagnoze u skupini duševnih poremećaja kod hospitaliziranih osoba muškog spola u Istarskoj županiji u 2022.g.

Vodeće dijagnoze u skupini duševnih poremećaja kod hospitaliziranih žena su: F32-F33 depresivni poremećaji (15,6%), reakcije na teški stres i poremećaj prilagodbe (11,2%), alkohol odnosno nespecificirana demencija (po 9,4%), te ostali poremećaji uzrokovani oštećenjem mozga (8,9%). Navedenih pet vodećih dijagnoza uzrok su dvije trećine (54,6%) hospitalizacija u IŽ kod žena zbog duševnih poremećaja.

Slika 2 - Vodeće dijagnoze u skupini duševnih poremećaja kod hospitaliziranih osoba ženskog spola u Istarskoj županiji u 2022.g.

Kod muškaraca više od polovine (57,4%) hospitalizacija je u dobi 30-59 godina, a kod žena više od polovine hospitalizacija (56,7%) je u dobi iznad 50 godina.

Tablica 6 - Broj hospitalizacija zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) po spolu i dobi u Istarskoj županiji* u 2022.godini

Spol	Ukupno	Dobne skupine								
		1-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
Ukupno	943	-	23	122	162	168	150	113	97	108
Muški	507	-	15	69	89	113	89	60	39	33
Ženski	436	-	8	53	73	55	61	53	58	75

*OB Pula i stacionari

Tablica 7 - Broj hospitalizacija zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) po dobi u Istarskoj županiji* u 2022.godini

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno	Dobne skupine								
		0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+	
UKUPNO	943	23	122	162	168	150	113	97	108	
<i>Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)</i>	<i>182</i>	<i>-</i>	<i>6</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>7</i>	<i>17</i>	<i>48</i>	<i>95</i>	
- F00*=G30 Alzheimerova bolest	1	-	-	-	-	1	-	-	-	
- F01 vaskularna demencija	26	-	-	-	-	-	-	7	19	
- F03 Nespecificirana demencija	56	-	-	-	-	1	5	10	40	
- F06 Ostali d.p. izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću	63	-	-	-	2	5	5	22	29	
<i>Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)</i>	<i>242</i>	<i>4</i>	<i>48</i>	<i>55</i>	<i>59</i>	<i>46</i>	<i>22</i>	<i>7</i>	<i>1</i>	
- F10 – alkohol	169	3	23	34	36	44	21	7	1	
- F11 - opijati	21	-	3	6	10	1	1	-	-	
- F19 - više droga ili ostalih tvari	42	1	18	13	9	1	-	-	-	
<i>Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)</i>	<i>238</i>	<i>6</i>	<i>27</i>	<i>47</i>	<i>66</i>	<i>52</i>	<i>28</i>	<i>11</i>	<i>1</i>	
- F20 Shizofrenija	110	-	8	20	34	28	12	8	-	
- F23 Akutni i prolazni psihotični p.	55	6	16	13	8	8	4	-	-	
- F25 Shizoafektivni p.	18	-	-	3	7	3	5	-	-	
<i>Afektivni poremećaji (F30-F39)</i>	<i>156</i>	<i>-</i>	<i>13</i>	<i>21</i>	<i>27</i>	<i>31</i>	<i>34</i>	<i>25</i>	<i>5</i>	
- F31 Bipolarni afektivni p.	58	-	6	8	10	17	10	7	-	
- F32 Depresivne epizode	63	-	6	6	9	8	16	13	5	
- F33 Povratni depresivni p.	27	-	-	2	7	6	7	5	-	
<i>Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)</i>	<i>116</i>	<i>12</i>	<i>25</i>	<i>33</i>	<i>9</i>	<i>13</i>	<i>12</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	108	9	24	30	8	13	12	6	6	
<i>Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)</i>	<i>6</i>	<i>-</i>	<i>3</i>	<i>-</i>	<i>3</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Duševna zaostalost (F70-F79)</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (F90-F98)</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Neodređeni mentalni poremećaji F99</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	

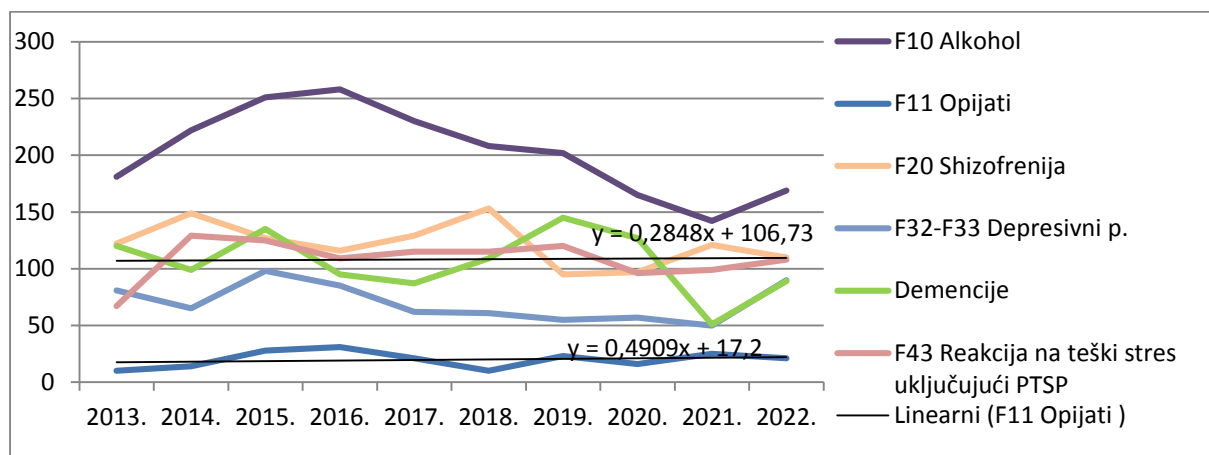
*OB Pula i stacionari

U odnosu na prethodnu godinu, u 2022. godini je evidentirano za 17,0% više hospitalizacija zbog duševnih poremećaja, kod muškaraca je broj hospitalizacija bio veći za 16,0%, a kod žena za 18,2% veći. Udvostručen je broj hospitalizacija zbog demencija, i kod muškaraca i kod žena, a povećan je i broj hospitalizacija zbog depresivnih poremećaja (za 80%) i alkohola (za 19,0%). Broj hospitalizacija zbog shizofrenije smanjen je za 9,1%, kod muškaraca za 6,3%, a kod žena za 14,3%.

Tablica 8 - Broj hospitalizacija zbog odabranih duševnih poremećaja po spolu u razdoblju 2013.-2022. g. u Istarskoj županiji

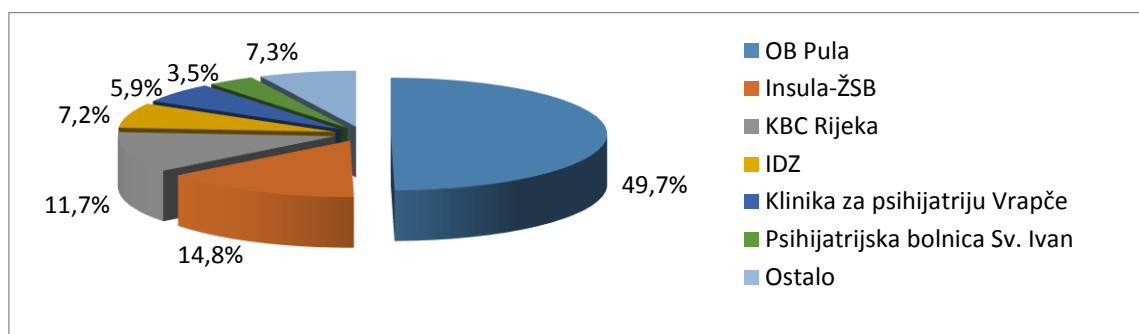
	Spol	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
F00-F99 Duševni porem. i poremećaji ponašanja	UK	983	1.119	1.121	1.042	1.003	1.028	986	846	806	943
	M	532	617	616	608	550	550	541	462	437	507
	Ž	451	502	505	434	453	478	445	384	369	436
F10 D.p. i p.p. uzrokovani alkoholom	UK	181	222	251	258	230	208	202	165	142	169
	M	149	178	202	200	175	166	145	132	105	128
	Ž	32	44	49	58	55	42	57	33	37	41
F11 D.p. i p.p. uzimanjem opijata	UK	10	14	28	31	21	10	23	16	25	21
	M	9	11	23	28	19	8	21	14	20	16
	Ž	1	3	5	3	2	2	2	2	5	5
F20 Shizofrenija	UK	122	149	127	116	129	153	95	97	121	110
	M	91	99	88	82	81	91	62	65	79	74
	Ž	31	50	39	34	48	62	33	32	42	36
F32-F33 Depresivni poremećaji	UK	81	65	98	85	62	61	55	57	50	90
	M	24	23	31	31	22	27	22	18	12	22
	Ž	57	42	67	54	40	34	33	39	38	68
F43 Reakcija na teški stres uključujući PTSP	UK	67	129	125	109	115	115	120	96	99	108
	M	24	52	67	50	46	42	61	42	44	59
	Ž	43	77	58	59	69	73	59	54	55	49
DEMENCIJE:											
F01 Vaskularna demencija	UK	67	36	28	29	35	38	62	50	12	26
	M	15	12	11	14	13	8	18	9	4	13
	Ž	52	24	17	15	22	30	44	41	8	13
F03 Nespecif. demencija	UK	27	53	72	42	44	54	71	68	28	56
	M	11	18	13	16	21	16	21	23	8	15
	Ž	16	35	59	26	23	38	50	45	20	41
F05 Delirij (nije uzrokovan alkoh. ili ost.psihoakt.tvarima)	UK	2	-	3	-	3	5	4	1	7	6
	M	1	-	-	-	1	2	1	1	5	2
	Ž	1	-	3	-	2	3	3	-	2	4
F00*=G30 Alzheimerova Bolest	UK	23	10	32	24	5	12	8	8	4	1
	M	9	4	4	11	1	1	1	-	2	-
	Ž	14	6	28	13	4	11	7	8	2	1

U posljednjih deset godina u padu je broj hospitalizacija zbog uzimanja alkohola, shizofrenije, depresivnih poremećaja i demencija, dok je u blagom porastu broj hospitalizacija zbog opijata i reakcija na teški stres uključujući PTSP.

Slika 3 - Broj hospitalizacija zbog odabranih duševnih poremećaja u razdoblju 2013.-2022. godine u Istarskoj županiji

Prema podacima HZJZ-a, stanovništvo IŽ zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u 2022.g. najčešće je hospitalizirano u OB Pula (49,7%), Insuli Rab (14,8%) i KBC Rijeka (11,7%).

Slika 4 - Gravitacije hospitaliziranih stanovnika Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u 2022. godini

Izvor: HZJZ

Prema podacima HZJZ-a, kod stanovništva IŽ u zdravstvenim ustanovama u RH u 2022.g. bilo je ukupno 1.446 hospitalizacija zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja: 809 muškaraca (55,9%) i 639 žena (44,1%). Većina hospitaliziranih je u dobi od 30 do 69 godina (65,1%), 55,9% žena i 72,4% muškaraca.

Tablica 9 - Broj hospitalizacija stanovništva Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u ustanovama u RH u 2022.g. po dobi i spolu

Spol	Ukupno	Dobne skupine								
		0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
UKUPNO	1.448	12	116	152	239	267	261	176	108	117
Muški spol	809	7	45	87	146	182	158	100	43	41
Ženski spol	639	5	71	65	93	85	103	76	65	76

Izvor: HZJZ

Vodeće dijagnoze kod muškaraca iz IŽ hospitaliziranih u RH u ovoj skupini bolesti i stanja su: duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (23,1%), shizofrenija (13,7%), reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (8,2%), duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani opijatima (7,0%) te bipolarni afektivni poremećaj (5,9%). Kod hospitaliziranih žena zbog ove skupine vodeće su dijagnoze: depresivni poremećaji F32-F33 (15,8%), reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (8,1%), shizofrenija (7,8%), ostali duševni poremećaji izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću (6,9%) te bipolarni afektivni poremećaj (6,7%).

Tablica 10 - Broj hospitalizacija stanovništva Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u ustanovama u RH u 2022.g. po spolu

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	1.448	100,0	809	100,0	639	100,0
<i>Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)</i>	209	14,4	81	10,0	128	20,0
- F00*=G30 Alzheimerova bolest	2	0,1	-	0,0	2	0,3
- F01 vaskularna demencija	28	1,9	15	1,9	13	2,0
- F03 Nespecificirana demencija	56	3,9	17	2,1	39	6,1
- F06 Ostali d.p. izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću	76	5,2	32	4,0	44	6,9
<i>Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)</i>	364	25,1	295	36,5	69	10,8
- F10 – alkohol	229	15,8	187	23,1	42	6,6
- F11 - opijati	74	5,1	57	7,0	17	2,7
- F19 - više droga ili uzimanje ostalih tvari	47	3,2	39	4,8	8	1,3
<i>Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)</i>	372	25,7	213	26,3	159	24,9
- F20 Shizofrenija	161	11,1	111	13,7	50	7,8
- F23 Akutni i prolazni psihotični p.	73	5,0	38	4,7	35	5,5
- F25 Shizoafektivni p.	44	3,0	16	2,0	28	4,4
<i>Afektivni poremećaji (F30-F39)</i>	245	16,9	91	11,2	154	24,1
- F31 Bipolarni afektivni p.	91	6,3	48	5,9	43	6,7
- F32 Depresivne epizode	68	4,7	20	2,5	48	7,5
- F33 Povratni depresivni p.	73	5,0	20	2,5	53	8,3
<i>Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)</i>	130	9,0	70	8,7	60	9,4
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	118	8,1	66	8,2	52	8,1
<i>Bihjeviornalni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)</i>	12	0,8	1	0,1	11	1,7
<i>Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)</i>	28	1,9	18	2,2	10	1,6
<i>Duševna zaostalost (F70-F79)</i>	11	0,8	6	0,7	5	0,8
<i>Poremećaji psihološkog razvoja (F80-F89)</i>	14	1,0	11	1,4	3	0,5
<i>Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (F90-F98)</i>	63	4,4	23	2,8	40	6,3
<i>Neodređeni mentalni poremećaji F99</i>	-	-	-	-	-	-

Izvor: HZJZ

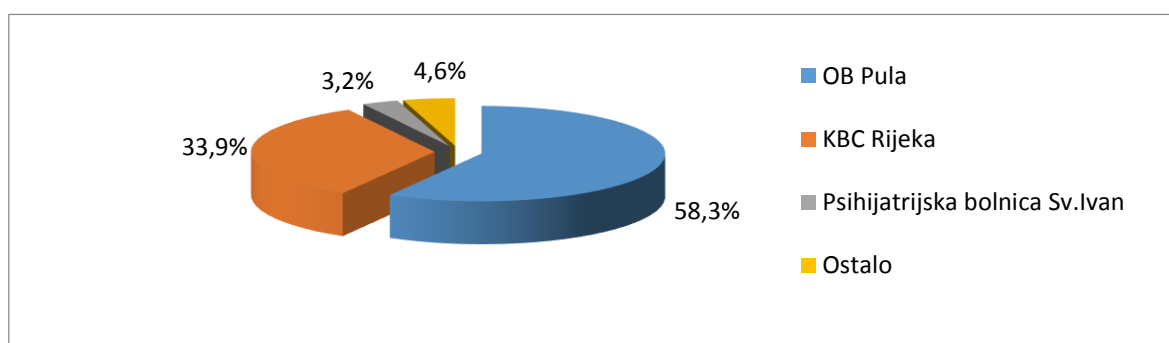
Djeca i mladi do 19 godina hospitaliziraju se najčešće zbog poremećaja u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (49,2%), akutnih i prolaznih psihotičnih poremećaja (15,6%) te zbog poremećaja psihološkog razvoja (10,2%). Odrasli u dobi 20-39 godina najčešće su hospitalizirani zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih alkoholom (14,1%), reakcije na teški stres (13,3%) i shizofrenije (11,8%). Odrasli u dobi 40-69 godina najčešće su hospitalizirani zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovani alkoholom (23,3%), shizofrenije (15,1%) te depresivnih poremećaja F32-F33 (13,3%). Starije osobe (70 i više godina) najčešće su hospitalizirane zbog ostalih duševnih poremećaja izazvanih oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću (25,3%), nespecificirane demencije (21,8%) te vaskularne demencije (12,4%).

Tablica 11 - Broj hospitalizacija stanovništva Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u ustanovama u RH u 2022.g. po dobi

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
UKUPNO	1.448	128	152	239	267	261	176	108	117
Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)	209	-	7	7	8	12	21	53	101
- F00*=G30 Alzheimerova bolest	2	-	-	-	-	1	-	-	1
- F01 vaskularna demencija	28	-	-	-	-	-	-	8	20
- F03 Nespecificirana demencija	56	-	-	-	-	2	5	10	39
- F06 Ostali d.p. izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću	76	-	1	-	3	6	9	24	33
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)	364	3	50	81	110	77	34	6	3
- F10 – alkohol	229	1	16	39	61	70	33	6	3
- F11 - opijati	74	-	10	24	33	6	1	-	-
- F19 - više droga ili uzimanje ostalih tvari	47	2	18	14	12	1	-	-	-
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremeć. (F20-F29)	372	21	40	77	86	88	44	15	1
- F20 Shizofrenija	161	-	12	34	43	49	14	9	-
- F23 Akutni i prolazni psihotični p.	73	20	19	14	7	7	5	1	-
- F25 Shizoafektivni p.	44	-	3	6	12	12	9	2	-
Afektivni poremećaji (F30-F39)	245	2	22	26	46	57	58	28	6
- F31 Bipolarni afektivni p.	91	-	11	8	24	23	15	10	-
- F32 Depresivne epizode	68	1	6	8	8	10	18	12	5
- F33 Povratni depresivni p.	73	1	3	4	12	24	22	6	1
Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	130	14	23	34	10	21	16	6	6
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	118	9	21	31	9	21	15	6	6
Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)	12	10	-	-	-	1	1	-	-
Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)	28	1	9	6	7	3	2	-	-
Duševna zaostalost (F70-F79)	11	1	-	8	-	2	-	-	-
Poremećaji psihološkog razvoja (F80-F89)	14	13	1	-	-	-	-	-	-
Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (F90-F98)	63	63	-	-	-	-	-	-	-
Neodređeni mentalni poremećaji F99	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Izvor: HZJZ

Stanovnici IŽ u dnevne bolnice zbog duševnih poremećaja najčešće gravitiraju u OB Pula (58,3%) i KBC Rijeka (33,9%).

Slika 5 - Gravitacije stanovnika Istarske županije u dnevne bolnice u RH zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u 2022. godini

Izvor: HZJZ

U dnevnim bolnicama u RH evidentirano je 3.188 boravaka zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, od toga 1.710 (53,6%) kod muških i 1.478 (46,4%) kod ženskih osoba. U odnosu na prethodnu godinu u dnevnim bolnicama registrirano je 35,0% manje boravaka (lani 4.908). Većina boravaka u dnevnoj bolnici zbog ove skupine bolesti i stanja bila je kod osoba u dobi 40-59 godina (52,9%), 59,2% muškaraca i 45,6% žena.

Tablica 12 - Ukupan broj boravaka u dnevnim bolnicama u RH stanovništva Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u 2022. godini po spolu i dobi

	Spol	Ukupno	Dobne skupine								
			0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
UKUPNO	UK	3.188	62	119	266	483	740	947	432	104	35
	M	1.710	48	16	162	257	444	569	151	49	14
	Ž	1.478	14	103	104	226	296	378	281	55	21

Izvor: HZJZ

U dnevne bolnice muškarci najčešće dolaze zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih alkoholom (25,0%), shizofrenije (21,5%) te reakcije na teški stres i poremećaja prilagodbe (18,4%), a žene zbog reakcije na teški stres i poremećaja prilagodbe (26,0%), depresivnih poremećaja F32-F33 (14,6%) te ostalih anksioznih poremećaja (9,3%).

Tablica 13 - Broj boravaka u dnevnim bolnicama u RH stanovništva Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u 2022. godini po spolu

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	3.188	100,0	1.710	100,0	1.478	100,0
<i>Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)</i>	110	3,5	40	2,3	70	4,7
<i>Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)</i>	598	18,8	457	26,7	141	9,5
- F10 – alkohol	516	16,2	427	25,0	89	6,0
<i>Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)</i>	777	24,4	566	33,1	211	14,3
-F20 Shizofrenija	453	14,2	367	21,5	86	5,8
- F23 Akutni i prolazni psihotični poremećaj	112	3,5	98	5,7	14	0,9
- F25 Shizoafektivni p.	86	2,7	31	1,8	55	3,7
<i>Afektivni poremećaji (F30-F39)</i>	467	14,6	133	7,8	334	22,6
- F31 Bipolarni afektivni p.	138	4,3	44	2,6	94	6,4
- F32 Depresivne epizode	188	5,9	25	1,5	163	11,0
- F33 Povratni depresivni poremećaj	112	3,5	59	3,5	53	3,6
<i>Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)</i>	970	30,4	433	25,3	537	36,3
- F41 Ostali anksiozni poremećaji	234	7,3	96	5,6	138	9,3
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	698	21,9	314	18,4	384	26,0
<i>Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)</i>	134	4,2	1	0,1	133	9,0
<i>Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)</i>	11	0,3	1	0,1	10	0,7
<i>Duševna zaostalost (F70-F79)</i>	16	0,5	16	0,9	-	0,0
<i>Poremećaji psihološkog razvoja (F80-F89)</i>	64	2,0	51	3,0	13	0,9
<i>Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (F90-F98)</i>	41	1,3	12	0,7	29	2,0
<i>Neodređeni mentalni poremećaji F99</i>	-	-	-	-	-	-

Izvor: HZJZ

Djeca i mladi do 19 godina u dnevnim bolnicama najčešće su boravili zbog bihevioralnih sindroma vezanih uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (35,9%),

poremećaja psihološkog razvoja (35,4%) te zbog poremećaja u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji te (22,7%). Odrasli u dobi 20-39 godina najčešće su boravili u dnevnoj bolnici zbog shizofrenije (30,2%), reakcija na teški stres i poremećaja prilagodbe (16,8%) te akutni i prolazni psihotični poremećaj odnosno bihevioralni sindromi (po 9,2%). Odrasli u dobi 40-69 godina najčešće su boravili zbog reakcije na teški stres i poremećaje prilagodbe (26,9%), duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih alkoholom (19,7%) te shizofrenije (10,7%). Starije osobe (70 i više godina) najčešće su boravile zbog demencije F00-F03 (25,2%), duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih alkoholom (23,7%) te depresivnih poremećaja F32-F33 (7,9%).

Tablica 14 - Broj boravaka u dnevnim bolnicama u RH stanovništva Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u 2022. godini po dobi

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
UKUPNO	3.188	181	266	483	740	947	432	104	35
<i>Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)</i>	<i>110</i>	-	-	-	-	7	12	62	29
- F00-F03 Demencije	39	-	-	-	-	-	4	16	19
<i>Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)</i>	<i>598</i>	-	-	79	220	175	91	33	-
- F10 – alkohol	516	-	-	66	151	175	91	33	-
<i>Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)</i>	<i>777</i>	3	139	213	212	122	86	2	-
-F20 Shizofrenija	453	-	59	167	103	76	48	-	-
-F23 Akutni i prolazni psihotični poremećaj	112	3	52	17	40	-	-	-	-
-F25 Shizoafektivni p.	86	-	27	-	33	11	15	-	-
<i>Afektivni poremećaji (F30-F39)</i>	<i>467</i>	-	13	54	117	148	124	7	4
- F31 Bipolarni afektivni p.	138	-	7	24	68	25	14	-	-
- F32 Depresivne epizode	188	-	6	30	9	47	89	7	-
- F33 Povratni depresivni poremećaj	112	-	-	-	13	76	19	-	4
<i>Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)</i>	<i>970</i>	8	45	136	167	493	119	-	2
- F41 Ostali anksiozni poremećaji	234	6	10	26	-	82	110	-	-
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	698	2	16	110	151	411	8	-	-
<i>Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)</i>	<i>134</i>	65	69	-	-	-	-	-	-
<i>Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)</i>	<i>11</i>	-	-	1	8	2	-	-	-
<i>Duševna zaostalost (F70-F79)</i>	<i>16</i>	-	-	-	16	-	-	-	-
<i>Poremećaji psihološkog razvoja (F80-F89)</i>	<i>64</i>	64	-	-	-	-	-	-	-
<i>Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (F90-F98)</i>	<i>41</i>	41	-	-	-	-	-	-	-
<i>Neodređeni mentalni poremećaji F99</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Izvor: HZJZ

12.1. MENTALNE BOLESTI I POREMEĆAJI KAO UZROK SMRTI

Od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja kao osnovnog uzroka smrti stanovnika IŽ u 2022. godini umrle su 92 osoba (2021.g. 57), većinom od organskih i simptomatskih duševnih poremećaja (F00-F09) – 77 osoba, najčešće demencije (73), a većina umrlih od duševnih poremećaja su žene (64).

Tablica 15 - Umrli od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u Istarskoj županiji 2022. godine po dobi i spolu

Šifra MKB	Spol	Ukupno	30-39 g.	40-49 g.	50-59 g.	60-69 g.	70-79 g.	80+ g.
UKUPNO F00-F99	UK	92	1	5	3	4	9	70
	M	28	1	4	3	4	4	12
	Ž	64	-	1	-	-	5	58
F01 Vaskularna demencija	UK	11	-	-	-	-	2	9
	M	4	-	-	-	-	2	2
	Ž	7	-	-	-	-	-	7
F03 Nespecificirana demencija	UK	62	-	-	-	-	7	55
	M	9	-	-	-	-	2	7
	Ž	53	-	-	-	-	5	48
F06 Ostali d.p. izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću	UK	1	-	-	-	-	-	1
	M	-	-	-	-	-	-	-
	Ž	1	-	-	-	-	-	1
F07 P. ličnosti i p. ponašanja uzrokovani bolešću, oštećenjem i disfunkc. mozga	UK	3	-	-	-	-	-	3
	M	1	-	-	-	-	-	1
	Ž	2	-	-	-	-	-	2
F10 Alkohol	UK	8	1	-	1	4	-	2
	M	8	1	-	1	4	-	2
	Ž	-	-	-	-	-	-	-
F11 Opijati	UK	5	-	4	1	-	-	-
	M	4	-	3	1	-	-	-
	Ž	1	-	1	-	-	-	-
F20 Shizofrenija	UK	1	-	1	-	-	-	-
	M	1	-	1	-	-	-	-
	Ž	-	-	-	-	-	-	-
F31 Bipolarni afektivni poremećaji	UK	1	-	-	1	-	-	-
	M	1	-	-	1	-	-	-
	Ž	-	-	-	-	-	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske-

Od 2013. do 2017.g. umrlo je 151 osoba, a od 2018. do 2022.g. 275 osoba (za 82,1% više umrlih).

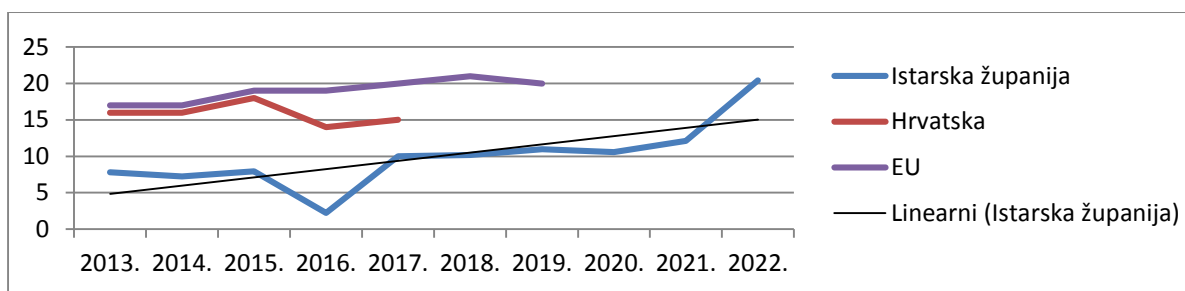
Tablica 16 - Umrli od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u Istarskoj županiji od 2013. do 2022. godine

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
UKUPNO	28	26	33	21	43	39	43	44	57	92

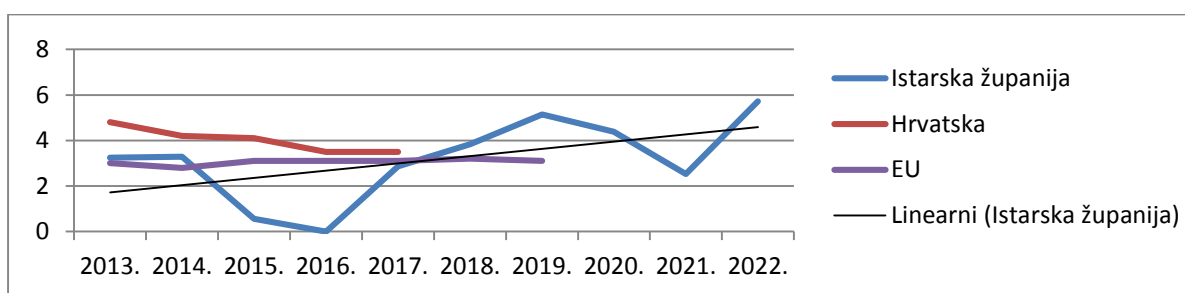
Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Dobno-standardizirane stope smrtnosti pružaju mogućnost usporedbe među područjima s različitim dobnim sastavom stanovništva koji bi mogao utjecati na naše zaključivanje o pojavnosti određenih bolesti pa tako i uzroka smrti. Stope za IŽ su računane za 2012.-2020. i 2022. prema Procjeni broja stanovnika DZS-a, a za 2021.g. na Popis 2021.g. Stope za RH i EU preuzete su od *European Health Information Gateway, WHO Regional Office for Europe* (link <https://gateway.euro.who.int/en/hfa-explorer/>). Za standardizaciju je korišteno standardno europsko stanovništvo 1976. (koje koristi i WHO).

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u IŽ su u porastu, za ukupnu dob su niže od stopa RH i EU, a za dob do 64 g. slične RH i EU.

Slika 6 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

Slika 7 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, na 100.000 stanovnika (0-64 g.)

U 2022. godini DZS je zbog slučajnog otrovanja i izlaganja narkoticima i psihodislepticima (halucinogenima) zabilježio 2 smrti i to kod muškog spola.

Tablica 17 - Umrli zbog slučajnog otrovanja i izlaganja narkoticima i psihodislepticima (halucinogenima) (X42)

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
UKUPNO	3	3	1	3	2	1	3	1	3	2
Muški	3	3	1	2	2	1	2	1	3	2
Ženski	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

12.2. BOLESTI JETRE

12.2.1. BOLESTI JETRE EVIDENTIRANE U RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti u 2022.g. evidentirano je 3.086 bolesti jetre (lani 3.025). Većina evidentiranih bolesti bila je kod muškaraca (60,6%).

U odnosu na 2021.godinu, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti registrirano je 2,0% više bolesti jetre.

Tablica 1 - Bolesti jetre registrirane u primarnoj zaštiti (ugovorne ordinacije) u Istarskoj županiji u 2022.g. po spolu

	Ukupno	Muški spol	Ženski spol
Bolesti jetre K70-K77	3.086	1.869	1.217

Izvor:CEZIH

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti u IŽ registrirano je 615 oboljelih od bolesti jetre (lani 658), što čini 0,2% u ukupno evidentiranim pregledima u svim ordinacijama SKZZ. Većinu čine muškarci (63,4%). U dobnoj skupini 20-64 godine je 61,0% registriranih pacijenata. Broj registriranih u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti čini 19,9% registriranih u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

U odnosu na 2021. godinu, u svim ordinacijama u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti registrirano je za 6,5% manje bolesti jetre.

Tablica 2 - Bolesti jetre registrirane u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti (sve ordinacije) u Istarskoj županiji 2022.g. po dobi i spolu

	Ukupno	0-6 g.	7-19 g.	20-64 g.	65 i više g.
UKUPNO	615	1	8	375	231
Muški spol	390	-	8	228	154
Ženski spol	225	1	-	147	77

U 2022.g. u zdravstvenim ustanovama u IŽ (OB Pula i stacionari IDZ) zbog bolesti jetre hospitalizirano je 78 osoba, većinom muškarci (74,4%). Najčešće dijagnoze su alkoholna bolest jetre (39,7% hospitaliziranih) te fibroza i ciroza jetre (34,6%). Većina hospitaliziranih je bila u dobi iznad 60 godina (65,4%).

Tablica 3 - Broj hospitalizacija zbog bolesti jetre (K70-K77), po spolu i dobi u Istarskoj županiji u 2022. godini

NAZIV DIJAGNOZE	SPOL	Ukupno	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
Bolesti jetre K70-K77	UK	78	4	10	13	31	13	7
	M	58	3	7	12	23	10	3
	Ž	20	1	3	1	8	3	4
K70 Alkoholna bolest jetre	UK	31	2	4	7	11	6	1
	M	28	2	3	7	10	5	1
	Ž	3	-	1	-	1	1	-
K71 Toksična bolest jetre	UK	4	1	-	1	-	1	1
	M	2	-	-	1	-	1	-
	Ž	2	1	-	-	-	-	1
K72 Zatajenje jetre, nesvrstano drugamo	UK	5	1	-	1	2	1	-
	M	3	1	-	1	1	-	-
	Ž	2	-	-	-	1	1	-
K74 Fibroza i ciroza jetre	UK	27	-	4	3	13	4	3
	M	19	-	2	3	10	3	1
	Ž	8	-	2	-	3	1	2
K75 Druge upalne bolesti jetre	UK	5	-	-	1	4	-	-
	M	2	-	-	-	2	-	-
	Ž	3	-	-	1	2	-	-
K76 Ostale bolesti jetre	UK	6	-	2	-	1	1	2
	M	4	-	2	-	-	1	1
	Ž	2	-	-	-	1	-	1

U 2022.g. u zdravstvenim ustanovama u RH zbog bolesti jetre hospitalizirano je 113 osoba s prebivalištem u IŽ, većinom muškarci (65,5%). Najčešće dijagnoze su alkoholna bolest jetre (40,7% hospitaliziranih) te fibroza i ciroza jetre (32,7%). Većina hospitaliziranih je bila u dobi iznad 60 godina (65,5%).

Tablica 4 - Broj hospitalizacija zbog bolesti jetre (K70-K77) u bolnicama u RH stanovništva Istarske županije, po spolu i dobi u 2022. godini

NAZIV DIJAGNOZE	SPOL	Ukupno	0-19 g.	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
Bolesti jetre K70-K77	UK	113	2	-	9	14	14	47	19	8
	M	74	-	-	7	10	13	29	12	3
	Ž	19	2	-	2	4	1	18	7	5
K70 Alkoholna bolest jetre	UK	46	-	-	4	4	8	19	9	2
	M	39	-	-	4	4	8	15	7	1
	Ž	7	-	-	-	-	-	4	2	1
K71 Toksična bolest jetre	UK	5	-	-	1	1	-	1	1	1
	M	2	-	-	-	1	-	-	1	-
	Ž	3	-	-	1	-	-	1	-	1
K72 Zatajenje jetre, nesvrstano drugamo	UK	5	-	-	2	-	1	1	1	-
	M	3	-	-	2	-	1	-	-	-
	Ž	2	-	-	-	-	-	1	1	-
K74 Fibroza i ciroza jetre	UK	37	-	-	-	4	4	19	7	3
	M	23	-	-	-	3	4	12	3	1
	Ž	14	-	-	-	1	-	7	4	2
K75 Druge upalne bolesti jetre	UK	10	-	-	1	3	1	5	-	-
	M	3	-	-	1	-	-	2	-	-
	Ž	7	-	-	-	3	1	3	-	-
K76 Ostale bolesti jetre	UK	10	2	-	1	2	-	2	1	2
	M	4	-	-	-	2	-	-	1	1
	Ž	6	2	-	1	-	-	2	-	1

12.2.1. BOLESTI JETRE KAO UZROK SMRTI

Od bolesti jetre umrle su 63 osobe (većina (56) muškarci), a vodeći uzrok je alkoholna bolest jetre (42).

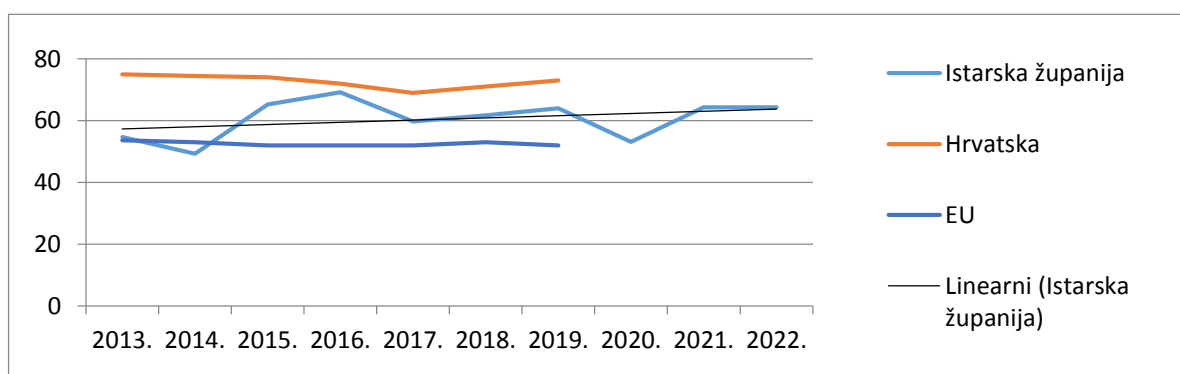
Tablica 5 - Umrli od bolesti jetre u Istarskoj županiji 2022. godine po dobi i spolu

Šifra MKB	Spol	Ukupno	30-39 g.	40-49 g.	50-59 g.	60-69 g.	70-79 g.	80+ g.
Bolesti jetre (K70-K76)	UK	63	1	3	13	19	19	8
	M	56	1	3	13	16	18	5
	Ž	7	-	-	-	3	1	3
Alkoholna bolest jetre (K70)	UK	42	1	3	12	12	12	2
	M	39	1	3	12	10	12	1
	Ž	3	-	-	-	2	-	1
Zatajenje jetre, nesvrstano drugamo (K72)	UK	1	-	-	-	-	-	1
	M	1	-	-	-	-	-	1
	Ž	-	-	-	-	-	-	-
Fibroza i ciroza jetre (K74)	UK	20	-	-	1	7	7	5
	M	16	-	-	1	6	6	3
	Ž	4	-	-	-	1	1	2

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Dobno-standardizirane stope smrtnosti pružaju mogućnost usporedbe među područjima s različitim dobnim sastavom stanovništva koji bi mogao utjecati na naše zaključivanje o pojavnosti određenih bolesti pa tako i uzroka smrti. Stope za IŽ su računane za 2012.-2020. i 2022.g. prema Procjeni broja stanovnika DZS-a, a za 2021.g. na Popis 2021.g. Stope za RH i EU preuzete su od *European Health Information Gateway*, *WHO Regional Office for Europe* (link <https://gateway.euro.who.int/en/hfa-explorer/>). Za standardizaciju je korišteno standardno europsko stanovništvo 1976. (koje koristi i WHO).

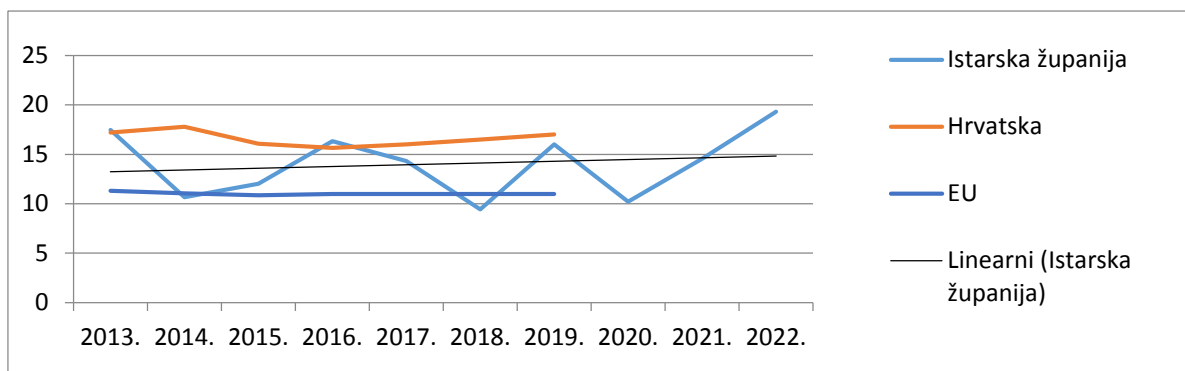
Dobno-standardizirane stope smrtnosti uzroka smrti povezanih s alkoholom za ukupnu dob su niže od hrvatskih, ali nešto više od europskih stopa.

Slika 1 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti uzroka smrti povezanih s alkoholom*, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

*C15, C32, F10, K70, K73, K74, K76, svi vanjski uzroci

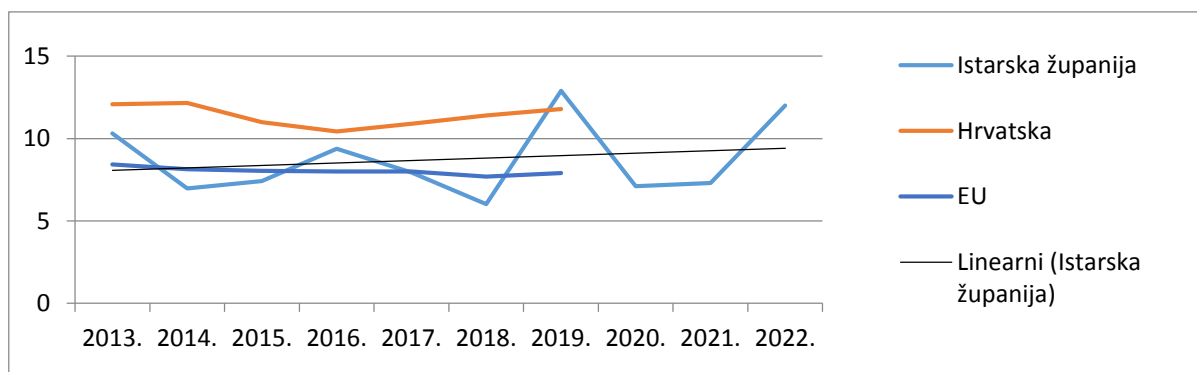
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od kronične bolesti jetre i ciroze za ukupnu dob niže su od stopa RH i veće od EU.

Slika 2 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti kronične bolesti jetre i ciroze*, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

*K70, K73, K74

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od kronične bolesti jetre i ciroze za dob 0-64 godine niže su od stopa RH i slične EU.

Slika 3 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti kronične bolesti jetre i ciroze, na 100.000 stanovnika (0- 64 godine)